

[2020] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਦੇਹਰਾਦੂਨ ਰਾਹੀਂ

ਇਸ ਦੇ ਸਕੱਤਰ

ਬਨਾਮ

ਈਸ਼ਵਰ ਸ਼ਾਂਡਿਲਿਆ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ.

(2020 ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰ. 5440)

28 ਫਰਵਰੀ, 2020

[ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ ਅਤੇ ਐਮ.ਆਰ. ਸ਼ਾਹ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਐਡਵੋਕੇਟ - ਹੜਤਾਲਾਂ - ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ - ਕਲਾ 19(1)(ਏ) - ਪੂਰੇ ਦੇਹਰਾਦੂਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਰਾਜ ਦੇ ਹਰਿਦੁਆਰ ਅਤੇ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਕਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਕੀਲ ਸਾਰੇ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਹੜਤਾਲ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸੱਦੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਕੰਮਕਾਜੀ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ - ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਰਾਜ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ - ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਸੌਂਪਣ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਵਕੀਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਮਾਣਹਾਨੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਲਤ ਵਕੀਲਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ - ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੜਤਾਲ/ਬਾਈਕਾਟ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜੋ ਕਲਾ ਦੁਆਰਾ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ 19(1)(ਏ) - ਆਯੋਜਤ: ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ - ਹੜਤਾਲ 'ਤੇ ਜਾਣਾ/ ਬਾਈਕਾਟ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ 19(1)(ਏ) - ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਹੜਤਾਲ/ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ, ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੈ, ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਤੇਜ਼ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਲਾ।

ਸਪੈਸ਼ਲ ਲੀਵ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ ਅਦਾਲਤ

ਹੇਲਡ: 1. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਾਬਕਾ ਕੈਪਟਨ. ਹਰੀਸ਼ ਉੱਪਲ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (2003) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 45; ਕਾਮਨ ਕਾਜ਼, ਏ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੋਸਾਇਟੀ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (2006) 9 ਐਸਸੀਸੀ 295 ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਕਾਂਤ ਤਾਮਰਾਕਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਐਮ.ਪੀ. (2018) 17 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 27, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਹੜਤਾਲਾਂ 'ਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ, ਹੜਤਾਲਾਂ ਨੂੰ ਬੇਰੋਕ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੂਰੇ ਦੇਹਰਾਦੂਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ, ਹਰਿਦੁਆਰ ਅਤੇ ਉੱਤਰਾਂਚਲ ਰਾਜ ਦੇ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਕਈ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਕੀਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੜਤਾਲਾਂ ਕਾਰਨ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੁਕਸਾਨ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਅੰਕੜਿਆਂ ਤੋਂ, ਚੀਜ਼ਾਂ ਬਹੁਤ ਹੌਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਹਨ। ਹਰ ਮਹੀਨੇ 3-4 ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ, ਵਕੀਲ ਹੜਤਾਲ 'ਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਬਹਾਨੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨੀਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਵਡੇਰੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜਲਦੀ ਨਿਆਂ ਦਾ ਅੰਤਮ ਟੀਚਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਅਤੇ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦੇ ਛੇਤੀ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਮਿਲਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਜੋ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਸੰਸਥਾ ਬਕਾਏ ਅਤੇ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੰਸਥਾ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਦਿਨ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਹੜਤਾਲ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 6.6] [321-ਡੀ-ਜੀ]

2. ਹੁਣ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਹੜਤਾਲ / ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕਰਨਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 19(1)(ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਬੇਲਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਢੰਗ ਹੈ। ਵਕੀਲਾਂ ਦੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਬੇਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਆਂ ਡਿਲੀਵਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1)(ਏ) ਤਹਿਤ ਬੇਲਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ ਹੜਤਾਲ/ਬਾਈਕਾਟ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੜਤਾਲ/ਬਾਈਕਾਟ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ, ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਅਤੇ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਤੇਜ਼ ਨਿਆਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ।

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਦੇਹਰਾਦੂਨ ਟੀ.ਐਚ.ਆਰ. ਇਸ ਦਾ ਸਕੱਤਰ ਬਨਾਮ ਈਸ਼ਵਰ ਸ਼ਾਂਡਲਿਆ

ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਥੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਲਈ, ਦੇਹਰਾਦੂਨ ਦੇ ਪੂਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ, ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਰਾਜ ਦੇ ਹਰਿਦੁਆਰ ਅਤੇ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਕਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਰ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕਰਨਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਬੇਤੁਕੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਬਿਲਕੁਲ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਸਿੱਟੇ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 6.7][321-ਜੀ-ਐਚ] [322-ਏ-ਡੀ]

ਸਾਬਕਾ ਕੈਪਟਨ ਸ. ਹਰੀਸ਼ ਉੱਪਲ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (2003) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 45 : [2002] 5 ਸਪਲਾਈ ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 186; ਕਾਮਨ ਕਾਜ਼, ਏ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੋਸਾਇਟੀ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (2006) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 295; ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਕਾਂਤ ਤਾਮਰਾਕਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਦੇ ਐਮ.ਪੀ. (2018) 17 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 27 : [2018] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 1098 – 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[2002] 5 ਸਪਲਾਈ ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 186	'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ	ਪੈਰਾ 6
(2006) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 295	'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ	ਪੈਰਾ 6
[2018] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 1098	'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ	ਪੈਰਾ 6

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2020 ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰ. 5440।

2016 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਪੀ.ਆਈ.ਐਲ) ਨੰਬਰ 31 ਵਿੱਚ ਨੈਨੀਤਾਲ ਵਿਖੇ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 25.09.2019 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਮਹਾਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ ਭਾਟੀਆ, ਵਿਜੇ ਐਸ ਬਿਸ਼ਨੋਈ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ।

ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਐਮ.ਆਰ.ਸ਼ਾਹ, ਜੇ.

1. 25.09.2019 ਦੇ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ 2016 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਪੀਆਈਐਲ) ਨੰਬਰ 31 ਵਿੱਚ ਨੈਨੀਤਾਲ ਵਿਖੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 25.09.2019 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ,

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ [2020] 7 ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ.

ਦੇਹਰਾਦੂਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਕੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਮੌਜੂਦਾ ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨਿਜੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਪੀਆਈਐਲ) ਵਿੱਚ ਅਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ:

“ਦੇਹਰਾਦੂਨ, ਹਰਿਦੁਆਰ ਅਤੇ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ, ਤੁਰੰਤ, ਹੜਤਾਲ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸੱਦੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲੈਣਗੀਆਂ, ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਕੰਮਕਾਜੀ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਣਗੀਆਂ। ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਐਡਵੋਕੇਟਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਸ਼ੋਕ ਸੰਦਰਭਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਸੌਂਪਣਗੇ ਕਿ ਕੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਮਾਣਹਾਨੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਲਤ ਵਕੀਲਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ, ਅਤੇ ਅੱਜ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, 12.07.2019 ਦੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇਗੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗੀ ਕਿ ਇਹ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੜਤਾਲਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰਨ। / ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ।

ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਰਾਜ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ, ਅੱਜ ਤੋਂ ਚਾਰ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਹਰਾਦੂਨ ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੜਤਾਲਾਂ/ਬਾਈਕਾਟ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਹਰਿਦੁਆਰ ਅਤੇ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਨਗਰ।

ਇਹਨਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਗੇ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕੇਸ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਸਾਰੇ ਕੰਮਕਾਜੀ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ/ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਜਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਹੜਤਾਲ/ਬਾਈਕਾਟ ਕਾਰਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਆਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਾਰੇ, ਤੁਰੰਤ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣਗੇ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਸੁਚਾਰੂ ਕੰਮਕਾਜ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪੁਲਿਸ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ/ਐਡਵੋਕੇਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹੜਤਾਲਾਂ/ਬਾਈਕਾਟ ਕਾਰਨ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੁਕਾਵਟ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ।

**ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਦੇਹਰਾਦੂਨ ਟੀ.ਐਚ.ਆਰ. ਇਸ ਦਾ ਸਕੱਤਰ ਬਨਾਮ ਈਸ਼ਵਰ ਸ਼ਾਂਡਿਲਿਆਐੱਮ. ਆਰ
ਸ਼ਾਹ, ਜੇ.]**

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਉਪਾਅ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ, ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੜਤਾਲਾਂ/ਬਾਈਕਾਟ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਉਚਿਤ ਸ਼ੇਕ ਸੰਦਰਭਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਆਂਇਕ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਨਾ ਪਵੇ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ 12.03.2019 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਕੂਲਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।"

2. ਹਾਈਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਘਿਣਾਉਣੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰੇ ਦੇਹਰਾਦੂਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਰਾਜ ਦੇ ਹਰਿਦੁਆਰ ਅਤੇ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਕਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਸਾਰੇ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ 35 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ. ਕਿਉਂਕਿ ਹੜਤਾਲਾਂ ਲੋੜਵੰਦ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਤੱਕ ਨਿਆਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਪੀਆਈਐਲ) ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਈਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਲਾਅ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੂਚਨਾ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਰਾਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਲ 2012-2016 ਲਈ ਦੇਹਰਾਦੂਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਵਕੀਲ 455 ਦਿਨ (ਔਸਤਨ 91 ਦਿਨ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ) ਹੜਤਾਲ 'ਤੇ ਸਨ।) ਅਤੇ ਹਰਿਦੁਆਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਇਹ 515 ਦਿਨ (ਲਗਭਗ 103 ਦਿਨ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ) ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਕੰਮਕਾਜੀ ਦਿਨਾਂ 'ਤੇ ਹੜਤਾਲਾਂ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਇਸ ਦਾ ਕੰਮਕਾਜ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਇਹ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧਦੀ ਪੈਂਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।
3. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਦੇਹਰਾਦੂਨ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ.
4. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ਼੍ਰੀ ਮਹਾਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਸਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਹੜਤਾਲ/ਬਾਈਕਾਟ ਅਦਾਲਤਾਂ 'ਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1)(a)।
  - 4.1. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹੜਤਾਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਫੋਰਮ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਵਕੀਲਾਂ ਦੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਢੰਗ ਹੈ।
  - 4.2. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 48 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਕਟ ਲਈ ਹੈ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ [2020] 7 ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ.

ਨੇਕ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਹੜਤਾਲ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਵਕੀਲਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 48 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਣਗੇ।

5. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੇ ਬਾਰ ਵਿਖੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹੜਤਾਲ ਵਾਪਸ ਲੈ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸਾਰੇ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਬਿਆਨ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

6. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਬੇਲੋੜੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼, ਜੋ ਇੱਥੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਸਾਡੀ ਪੱਕੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਬਿਲਕੁਲ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਸਾਬਕਾ ਕੈਪਟਨ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਰੀਸ਼ ਉੱਪਲ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ (2003) 2 ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ 45; ਕਾਮਨ ਕਾਜ਼, ਏ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੋਸਾਇਟੀ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ (2006) 9 ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ 295 ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਕਾਂਤ ਤਾਮਰਾਕਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਐਮ.ਪੀ. (2018) 17 ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ 27.

6.1. ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਾਬਕਾ ਕੈਪਟਨ ਸ. ਹਰੀਸ਼ ਉੱਪਲ (ਸੁਪਰਾ), ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਹੜਤਾਲ ਕਰਨ ਜਾਂ ਟੈਕਨ ਹੜਤਾਲ ਕਰਨ ਜਾਂ ਹੜਤਾਲ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਗਾਹਕਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਵਕਾਲਤ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਹੜਤਾਲ ਜਾਂ ਬਾਈਕਾਟ ਦੇ ਸੱਦੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਜਾਂ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਵੱਲੋਂ ਹੜਤਾਲ ਜਾਂ ਬਾਈਕਾਟ ਦੇ ਸੱਦੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਗੈਰ-ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਣਉਚਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੁਤਬਾ ਮਾਣਦਾ ਹੈ; ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੁਚਾਰੂ ਕੰਮਕਾਜ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਫਰਜ਼ ਹਨ; ਉਹ ਆਪਣੇ ਗਾਹਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਫਰਜ਼ ਅਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹੜਤਾਲਾਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਗਾਹਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

6.2. ਬਾਰ ਕੌਂਸਲਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰੇ 25 ਅਤੇ 26 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"25. ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਬਾਰ ਐਸ.ਐਸ.ਐਨ. v. ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ [(1998) 4 ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ 409] ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅਪਮਾਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਪੈਰਾ 21)। ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: (ਐਸਸੀਸੀ ਪੰਨਾ 444-46, ਪੈਰਾ 79-80)

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਦੇਹਰਾਦੂਨ ਟੀ.ਐਚ.ਆਰ. ਇਸ ਦਾ ਸਕੱਤਰ ਬਨਾਮ ਈਸ਼ਵਰ ਸ਼ਾਂਡਲਿਆ[ਐੱਮ. ਆਰ ਸ਼ਾਹ, ਜੇ.]

"79. ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦਾ ਦੇਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦਾ ਦੇਸ਼ੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਸਟੇਟ ਜਾਂ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਕੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇਵੇ। ਹਰ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਾਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨਾ। ਵਿਦਵਾਨ ਸਾਲਿਸਟਰ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਨੇ ਵਕੀਲ ਦੇ ਘਿਣਾਉਣੇ ਅਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਿਆਂ, ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ 'ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਦੁਰਵਿਹਾਰ' ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਦੇਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਸਟੇਟ ਜਾਂ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਜਦੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵਕੀਲ ਦੇ ਸਥਾਪਿਤ ਘਿਣਾਉਣੇ ਵਿਵਹਾਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਖਿਲਾਫ ਬਣਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 144 ਦੇ ਤਹਿਤ 'ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਅਥਾਰਟੀਆਂ, ਸਿਵਲ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ'। ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ੇ ਦੀ ਮਾਣ-ਮਰਿਆਦਾ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਮਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਚਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ 'ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ' ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਉੱਠਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਵਕੀਲ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦਾ ਧਿਆਨ ਕਿਸੇ ਵਕੀਲ ਦੇ ਘਿਣਾਉਣੇ ਅਤੇ ਅਣਉਚਿਤ ਵਿਵਹਾਰ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਲਈ ਇਹ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਰਾਜ ਦੀ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਵਿਰੋਧੀ ਵਕੀਲ ਦੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਣ ਤਾਂ ਜੋ ਸਟੇਟ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲਾਂ ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਉੱਠਣਗੀਆਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਮਾਣ-ਮਰਿਆਦਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੌਜੂਦ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਵਿਵਾਦ ਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਸ ਲਈ ਜਦੋਂ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਵਕੀਲ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਦੇਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਇੱਛਾ ਜਾਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਸਬੰਧਤ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਮਾਣ ਮਰਿਆਦਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਅਤੇ ਸਿਸਟਮਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਉਚਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਨਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਜਨਤਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਅਸੁਵਿਧਾਜਨਕਤਾ, ਬੇਰਹਿਮਤਾ ਜਾਂ ਨਿਰਾਦਰ ਭਰੇ ਵਿਵਹਾਰ ਜਾਂ ਬਾਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਣਡਿੱਠ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ, ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ 'ਹਵਾਲੇ' ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਸਬੰਧਤ ਵਕੀਲ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਤੋਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਮੰਗਵਾ ਕੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 38 ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨਾ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਧਾਰਾ 38 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸਿਰਫ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣਗੀਆਂ ਨਾ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੀਂ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

80. ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਲਈ ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਪਮਾਨ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਪਰ ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਅਭਿਆਸ ਕਰੇ। ਕਿਸੇ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਆਨ-ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਅਪਮਾਨਜਨਕ, ਘਿਣਾਉਣੇ, ਅਣਉਚਿਤ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਆਨ-ਰਿਕਾਰਡ ਵਜੋਂ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਦਾ ਆਪਣਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਉਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹੋਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ”

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲਾਂ ਤੋਂ ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਉੱਠਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲਾਂ ਦਾ ਇਹ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਕਿ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਵਿਹਾਰ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਵੀ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਹੜਤਾਲ ਜਾਂ ਬਾਈਕਾਟ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲਾਂ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਵੀ ਹੜਤਾਲ ਦੇ ਸੱਦੇ ਜਾਂ ਬਾਈਕਾਟ ਦੇ ਸੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਉਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਮੰਗ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀਆਂ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਦੀ

**ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਦੇਹਰਾਦੂਨ ਟੀ.ਐਚ.ਆਰ. ਇਸ ਦਾ ਸਕੱਤਰ ਬਨਾਮ ਈਸ਼ਵਰ ਸ਼ਾਂਡਿਲਿਆਐੱਮ. ਆਰ
ਸ਼ਾਹ, ਜੇ.]**

ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਦੀ ਟੇਕਰੀ. ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਹੜਤਾਲ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸਬੰਧਤ ਸਟੇਟ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਬਾਈਕਾਟ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ 'ਤੇ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਕੀਲਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੇ ਹੜਤਾਲ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹੜਤਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਮਕਸਦ ਲਈ ਮੀਟਿੰਗ, ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹੜਤਾਲ ਜਾਂ ਬਾਈਕਾਟ ਦੇ ਸੱਦੇ ਨੂੰ ਦਲੇਰੀ ਨਾਲ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਹਰ ਵਕੀਲ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ।

26. ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਸ਼ਕਤੀਹੀਣ ਜਾਂ ਲਾਚਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 38 ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅੰਤਮ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਵੇਂ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲਾਂ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਉੱਠਦੀਆਂ ਅਤੇ ਹੜਤਾਲ ਜਾਂ ਬਾਈਕਾਟ ਦੇ ਸੱਦੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਹੋਣ ਲਈ ਵਕੀਲ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਸੇ ਗਾਹਕ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਕਰੇਗਾ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰੈਮਨ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਕੇਸ [(2001) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 118 : 2001 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ (ਸੀ.ਆਰ.ਆਈ) 3 : 2001 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ (ਐੱਲ ਅਤੇ ਐੱਸ) 152] ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਹੁਣ ਅਜਿਹੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਕਾਲਤ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੜਤਾਲ ਦੇ ਸੱਦੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣਾ। ਅਜਿਹੇ ਖਰਚੇ ਉਸ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਮੁਵੱਕਿਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

6.3.ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 29.09.2002 ਦੇ ਮਤੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ, ਤਾਲੁਕ/ਸਬ-ਡਵੀਜ਼ਨ ਜਾਂ ਤਹਿਸੀਲ ਪੱਧਰਾਂ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਨ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਪੱਧਰ 'ਤੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਹੜਤਾਲਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੰਨਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਮਕਸਦ ਪੂਰਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਬੈਂਚ ਅਤੇ ਬਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਠੋਸ ਸਾਂਝੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਕਿ ਹੁਣ ਕੋਈ ਹੜਤਾਲਾਂ ਨਾ ਹੋਣ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ (ਏ) ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 29.09.2002 ਦੇ ਮਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਗੀਆਂ, ਅਤੇ (ਬੀ) ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਲੋੜੀਂਦੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਤਾਂ ਜੋ ਡਿਫਾਲਟਰ ਐਡਵੋਕੇਟ/ਐਡਵੋਕੇਟਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਢੁਕਵੀਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ

6.4.ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਵਕੀਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹੜਤਾਲਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਚਿੰਤਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਹਾਲਾਤ ਸੁਧਰੇ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਹੜਤਾਲਾਂ 'ਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦਾ ਮਸਲਾ ਕਾਮਨ ਕਾਜ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗਾ। ,

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ [2020] 7 ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ.

ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੋਸਾਇਟੀ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 4 ਵਿੱਚ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"4. ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਕੈਪਟਨ ਹਰੀਸ਼ ਉੱਪਲ ਕੇਸ [(2003) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 45] ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਹੈ: (ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਪੰਨਾ. 64)

"20. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੁਲਝਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਹਰ ਵਕੀਲ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਦਿਨ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਅਤੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਚੱਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਨਿਪਟਿਆ ਹੋਇਆ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਜਿਸਨੇ ਸੰਖੇਪ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਬਾਈਕਾਟ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਪਟਿਆ ਹੋਇਆ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗੈਰ-ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸ ਵਕੀਲ ਲਈ ਅਯੋਗ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਜਾਂ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਹੜਤਾਲ ਜਾਂ ਬਾਈਕਾਟ ਦੇ ਸੱਦੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਖੇਪ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਪਟਿਆ ਹੋਇਆ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਹੜਤਾਲ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਾਨੂੰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਅਤੇ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹਨ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਹ ਹੜਤਾਲ ਦਾ ਨਿੱਜੀਕਰਨ ਬਣਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਵੀ ਤੈਅਸੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਜਤਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕੋਈ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਲਈ ਘਪਲੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਕੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨਗੇ। ਵਕੀਲ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮਹਾਬੀਰ ਸਿੰਘ ਕੇਸ [ਮਹਾਬੀਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਜੈਕਸ ਏਵੀਏਸ਼ਨ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ, (1999) 1 ਐਸਸੀਸੀ 37] ਤੋਂ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਬਾਈਕਾਟ ਜਾਂ ਹੜਤਾਲ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾੜਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦਾ. ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਹੜਤਾਲ ਜਾਂ ਬਾਈਕਾਟ ਦੇ ਸੱਦੇ ਨੂੰ ਦਲੇਰੀ ਨਾਲ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰੇ। ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਹੈ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਰੈਮਨ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਕੇਸ [ਰੇਮਨ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸੁਭਾਸ਼ ਕਪੂਰ, (2001) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 118 : 2001 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ (ਸੀ.ਆਰ.ਆਈ) 3 : 2001 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ (ਐੱਲ ਅਤੇ ਐੱਸ) 152] ਤੋਂ, ਕਿ ਵਕੀਲ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਗਾਹਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਣ ਵਾਲੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਸਿਰਫ਼ ਹੜਤਾਲ ਦੇ ਸੱਦੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀ।

21. ਇਹ ਵੀ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਰਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੁਚਾਰੂ ਕੰਮਕਾਜ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਫਰਜ਼ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਗਾਹਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਫਰਜ਼ ਅਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹੜਤਾਲਾਂ ਨਾਲ ਦਖਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ

**ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਦੇਹਰਾਦੂਨ ਟੀ.ਐਚ.ਆਰ. ਇਸ ਦਾ ਸਕੱਤਰ ਬਨਾਮ ਈਸ਼ਵਰ ਸ਼ਾਂਡਿਲਿਆਐੱਮ. ਆਰ
ਸ਼ਾਹ, ਜੇ.]**

ਨਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਗਾਹਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

34. ਇੱਕ ਆਖਰੀ ਗੱਲ ਜਿਸਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਜੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਠੀਕ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਚਰਣ ਦਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕੇਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਸ਼ਰਤ ਬਾਰੇ ਨਿਯਮ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ (ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਸਮੇਤ) ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਭਿਆਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ/ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ। ਕਈ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਨਿਯਮ ਸਭ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗਾ। ਬਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨ ਦਿਓ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਵੈ-ਸੰਜਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਨਿਰਾਦਰ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਗੈਰ-ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਜਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਖਾਸ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਨਿਯਮ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੰਮਕਾਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਆਪਣੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਕਰਤੱਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਲਪੇਟਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਸ ਦੇ ਗਾਹਕਾਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਾਏ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ, ਹਲਫਨਾਮਿਆਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਖਰੜਾ ਤਿਆਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਫ਼ਤਰ ਜਾਂ ਫਰਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਹ ਗਾਹਕਾਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਸਾਲਸ ਜਾਂ ਸਾਲਸ ਆਦਿ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮ ਦਾ ਕਿਸੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਅਭਿਆਸ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਕੰਮਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਮੁਵੱਕਿਲ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਵਕਾਲਤ ਦਾਇਰ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਸਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਚਰਣ ਅਦਾਲਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜੇ ਕੁਝ ਵਾਪਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਉਹ ਜੀਨਸ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਅਤੇ ਕੇਸ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਅਤੇ ਕੇਸ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਸ਼ਕਤੀ. ਇਸ ਲਈ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਿਯੰਤਰਣ ਜਾਂ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਤੋਂ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਵਿਹਾਰਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਅਤੇ ਵਕੀਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕੇਸ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਬਾਰ ਕੌਂਸਲਾਂ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਵਿਵਸਥਿਤ ਆਚਰਣ ਸੰਬੰਧੀ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਲਈ ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਆਂ ਦੇਣ ਦੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਨਮਾਨਜਨਕ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਨਜ਼ਰ, ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਦੇਸ਼ੀ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਣਾ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਕਾਰਜਕੁਸ਼ਲਤਾ ਵਿੱਚ ਜਨਤਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਵੀ ਖੇਰਾ ਲਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਉਲਝਣ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਉੱਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਇਹ ਭੇਦ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 49 ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਅਤੇ ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34(1) ਵਿੱਚ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਤਰ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 49 ਸਿਰਫ਼ ਬਾਰ ਕਾਉਂਸਿਲ ਨੂੰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਭਾਵ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਅਨੁਛੇਦ 145 ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੋਰ ਨਿਯਮਾਂ ਸਮੇਤ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਸ ਅਭਿਆਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 34 ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਅਤੇ ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 30 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਇਹ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਧਾਰਾ 30 ਸੀ

**ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਦੇਹਰਾਦੂਨ ਟੀ.ਐਚ.ਆਰ. ਇਸ ਦਾ ਸਕੱਤਰ ਬਨਾਮ ਈਸ਼ਵਰ ਸ਼ਾਂਡਿਲਿਆਐੱਮ. ਆਰ
ਸ਼ਾਹ, ਜੇ.]**

ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੋਲ ਰਹੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਿਰ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਅਭਿਆਸ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕ ਪਾਸੇ ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 145 ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਟਕਰਾਅ ਜਾਂ ਟਕਰਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ।

35. ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਹੜਤਾਲ 'ਤੇ ਜਾਣ ਜਾਂ ਬਾਈਕਾਟ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਟੈਕਨ ਹੜਤਾਲ 'ਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਵਿਰੋਧ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਲੋੜ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰੈਸ ਬਿਆਨਾਂ, ਟੀਵੀ ਇੰਟਰਵਿਊਆਂ, ਅਦਾਲਤੀ ਅਹਾਤੇ ਦੇ ਬਾਹਰ ਬੈਠਨ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਤਖ਼ਤੀਆਂ ਲੈ ਕੇ, ਕਾਲੇ ਜਾਂ ਚਿੱਟੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੰਗ ਦੀ ਬਾਂਹ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ, ਅਦਾਲਤੀ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੇ ਬਾਹਰ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮਾਰਚ, ਜਾਂ ਕੇ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਰਨੇ ਜਾਂ ਰੀਲੇਅ ਵਰਤ ਆਦਿ 'ਤੇ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਕੀਲ ਆਪਣੇ ਮੁਵੱਕਿਲਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਵਕਾਲਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਹੜਤਾਲ ਜਾਂ ਬਾਈਕਾਟ ਦੇ ਸੱਦੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਸਾਰੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਹੜਤਾਲ ਜਾਂ ਬਾਈਕਾਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੱਦੇ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਦਲੇਰੀ ਨਾਲ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਜਾਂ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾੜੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਧਮਕੀ ਜਾਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਜਾਂ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਹੜਤਾਲ ਜਾਂ ਬਾਈਕਾਟ ਦੇ ਸੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਮੀਟਿੰਗ ਲਈ ਮੰਗ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਦੁਰਲੱਭ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਬਾਰ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਬੈਂਚ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ, ਅਖੰਡਤਾ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦਾਅ 'ਤੇ ਹੈ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਇੱਕ ਵਿਰੋਧ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ (ਅੱਖ ਬੰਦ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ), ਇੱਕ ਦਿਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਈ ਕੰਮ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣਾ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਵਿੱਚ ਬਾਰ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਬੈਂਚ ਦੀ ਗਰਿਮਾ ਜਾਂ ਅਖੰਡਤਾ ਜਾਂ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਕੀਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਜਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਜਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅੰਤਿਮ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਬਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਕੀਲ ਹੜਤਾਲ 'ਤੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਪਣੇ ਬੋਰਡਾਂ 'ਤੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਹੜਤਾਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਈਕਾਟ ਦੀਆਂ ਕਾਲਾਂ ਲਈ ਗੁਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਵਕੀਲ, ਕਿਸੇ ਮੁਵੱਕਿਲ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਹੜਤਾਲ ਕਾਰਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰੀ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ [2020] 7 ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ.

ਕਾਲ, ਉਹ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗਤਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਹਰਜਾਨੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗਾਹਕ ਦੁਆਰਾ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

36. ਹੁਣ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ, ਕੋਈ ਹੜਤਾਲਾਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਬਾਈਕਾਟ ਦੀਆਂ ਕਾਲਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਹ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਿਹਤਰ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਸੰਜਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ”

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਾਲ ਵੀ ਨਜਿੱਠਿਆ: (ਐਸਸੀਸੀ ਪੰਨਾ 66-68, ਪੈਰਾ 25-26)

"25. ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਬਾਰ ਐਸ.ਐਸ.ਐਨ. v. ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ [(1998) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 409 : ਏ.ਆਈ.ਆਰ 1998 ਐਸ.ਸੀ 1895 : 1998 ਏ.ਆਈ.ਆਰ ਐੱਸ.ਸੀ.ਡਬਲਿਊ 1706] ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅਪਮਾਨ (ਪੈਰਾ 21) ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: (ਐਸਸੀਸੀ ਪੰਨਾ 444-46, ਪੈਰਾ 79-80)

'79. ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ਼ ਸਟੇਟ ਜਾਂ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਕੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇਵੇ। ਹਰ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਾਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨਾ। ਵਿਦਵਾਨ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਨੇ ਵਕੀਲ ਦੇ ਘਿਣਾਉਣੇ ਅਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਿਆਂ, ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ "ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ" ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ਼ ਸਟੇਟ ਜਾਂ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਜਦੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵਕੀਲ ਦੇ ਸਥਾਪਿਤ ਘਿਣਾਉਣੇ ਵਿਵਹਾਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਖਿਲਾਫ਼ ਬਣਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 144 ਦੇ ਤਹਿਤ "ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਅਥਾਰਟੀਆਂ, ਸਿਵਲ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ"। ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ੇ ਦੀ ਮਾਣ-ਮਰਿਆਦਾ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਮਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਿਸਟਾਚਾਰ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਚਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ "ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵਿੱਚ" ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਉੱਠਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਵਕੀਲ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਰਹਿ ਕੇ ਆਪਣੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

**ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਦੇਹਰਾਦੂਨ ਟੀ.ਐਚ.ਆਰ. ਇਸ ਦਾ ਸਕੱਤਰ ਬਨਾਮ ਈਸ਼ਵਰ ਸ਼ਾਂਡਿਲਿਆਐੱਮ. ਆਰ
ਸ਼ਾਹ, ਜੇ.]**

ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦਾ ਧਿਆਨ ਕਿਸੇ ਵਕੀਲ ਦੇ ਘਿਣਾਉਣੇ ਅਤੇ ਅਣਉਚਿਤ ਵਿਵਹਾਰ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਲਈ ਇਹ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਰਾਜ ਦੀ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਇੱਕ ਵਿਰੋਧੀ ਵਕੀਲ ਦੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਣ ਤਾਂ ਜੋ ਸਟੇਟ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲਾਂ ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਉੱਠਣਗੀਆਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਮਾਣ-ਮਰਿਆਦਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੌਜੂਦ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਵਿਵਾਦ ਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਸ ਲਈ ਜਦੋਂ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਵਕੀਲ ਦੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਬੰਧਤ ਕੌਂਸਲ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਮਾਣ ਮਰਿਆਦਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਮਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਵੱਲੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਢੁਕਵੀਂ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਨਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਜਨਤਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਅਸੁਵਿਧਾਜਨਕਤਾ, ਬੇਰਹਿਮਤਾ ਜਾਂ ਨਿਰਾਦਰ ਭਰੇ ਵਿਵਹਾਰ ਜਾਂ ਬਾਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਣਡਿੱਠ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ, ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ "ਹਵਾਲੇ" ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਸਬੰਧਤ ਵਕੀਲ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਤੋਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਮੰਗਵਾ ਕੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 38 ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨਾ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਧਾਰਾ 38 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸਿਰਫ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣਗੀਆਂ ਨਾ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੀਂ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

80. ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਲਈ ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਪਮਾਨ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਲੈਂਦਾ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਉਸਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਸਨੂੰ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਅਭਿਆਸ ਕਰੇ। ਕਿਸੇ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਆਨ-ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਅਪਮਾਨਜਨਕ, ਘਿਣਾਉਣੇ, ਅਣਉਚਿਤ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਆਨ-ਰਿਕਾਰਡ ਵਜੋਂ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਦਾ ਆਪਣਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣਾ, ਹੋਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲਾਂ ਤੋਂ ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਉੱਠਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲਾਂ ਦਾ ਇਹ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਕਿ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਵਿਹਾਰ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਵੀ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਹੜਤਾਲ ਜਾਂ ਬਾਈਕਾਟ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲਾਂ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਵੀ ਹੜਤਾਲ ਦੇ ਸੱਦੇ ਜਾਂ ਬਾਈਕਾਟ ਦੇ ਸੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਉਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਮੰਗ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀਆਂ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਦੀ ਟੋਕਰੀ. ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਹੜਤਾਲ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਬਾਈਕਾਟ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਬੰਧਤ ਸਟੇਟ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ 'ਤੇ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਹੜਤਾਲ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਹੜਤਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਮਕਸਦ ਲਈ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ, ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹੜਤਾਲ ਜਾਂ ਬਾਈਕਾਟ ਦੇ ਸੱਦੇ ਨੂੰ ਦਲੇਰੀ ਨਾਲ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਹਰ ਵਕੀਲ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ।

26. ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਸ਼ਕਤੀਹੀਣ ਜਾਂ ਲਾਚਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 38 ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅੰਤਮ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਵੇਂ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲਾਂ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਉੱਠਦੀਆਂ ਅਤੇ ਹੜਤਾਲ ਜਾਂ ਬਾਈਕਾਟ ਦੇ ਸੱਦੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਹੋਣ ਲਈ ਵਕੀਲ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਸੇ ਗਾਹਕ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰੈਮਨ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਕੇਸ [ਰੈਮਨ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸੁਭਾਸ਼ ਕਪੂਰ, (2001) 1 ਐਸਸੀਸੀ 118 : 2001 ਐਸਸੀਸੀ (ਸੀਆਰਆਈ) 3 : 2001 ਐਸਸੀਸੀ (ਐਲ.

ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਸੀਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।
ਕੰਟੈਂਪਟ ਨੋਟਿਸ ਡਿਸਚਾਰਜ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।"

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਦੇਹਰਾਦੂਨ ਟੀ.ਐਚ.ਆਰ. ਇਸ ਦਾ ਸਕੱਤਰ ਬਨਾਮ ਈਸ਼ਵਰ ਸ਼ਾਂਡਿਲਿਆਐੱਮ. ਆਰ ਸ਼ਾਹ, ਜੇ.]

6.5. ਦੇਰੀ/ਤੇਜ਼ੀ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਕਾਂਤ ਤਾਮਰਾਕਰ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਕਿ ਲਗਾਤਾਰ ਹੜਤਾਲਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਰੁਕਾਵਟ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤੇਜ਼ ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਅਤੇ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਦੇਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ/ਜੜ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹੜਤਾਲਾਂ ਕਰਨਾ ਗੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ 266ਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਵੀ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੇਹਰਾਦੂਨ ਅਤੇ ਹਰਿਦੁਆਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀਆਂ ਹੜਤਾਲਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਲਾਅ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵੀ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਹੜਤਾਲਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨਿਰਾਦਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਅਤੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਜੋ ਹੜਤਾਲਾਂ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਅਪਮਾਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ਼ 41 ਤੋਂ 50 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"41. ਅਸੀਂ ਤੇਜ਼ ਨਿਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲੂ ਨਾਲ ਵੀ ਨਜਿੱਠ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਸਭ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਹੜਤਾਲਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਰੁਕਾਵਟ ਬਣ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸ ਕਾਰਨ ਦੇਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਰ ਹੜਤਾਲ ਨਾਲ, ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਨੁਕਸਾਨ ਝੱਲਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰੀ ਹਨ। ਨਿਆਂਇਕ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਸਮਾਂ ਗੁਆਉਣ ਕਾਰਨ ਟੈਕਸਦਾਤਾਵਾਂ ਦਾ ਪੈਸਾ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ।

42. ਡਾ: ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ 25-11-1949 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ: (ਸੀਏਡੀ ਭਾਗ 11)

"ਮੇਰੇ ਨਿਰਣੇ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਫੜੀਏ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇਨਕਲਾਬ ਦੇ ਖੂਨੀ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਸਿਵਲ ਨਾ-ਫ਼ਰਮਾਨੀ, ਅਸਹਿਯੋਗ ਅਤੇ ਸੱਤਿਆਗ੍ਰਹਿ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਛੱਡ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਰਸਤਾ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ ਤਾਂ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ। ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤਰੀਕੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹੋਣ, ਉੱਥੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਵਿਧੀਆਂ ਅਰਾਜਕਤਾ ਦੇ ਵਿਆਕਰਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਸਾਡੇ ਲਈ ਉੱਨਾ ਹੀ ਬਿਹਤਰ ਹੈ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ [2020] 7 ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ.

43. ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਿਰਮਾਤਾ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਚੇਤਾਵਨੀ ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਕਾਨੂੰਨੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਬਾਰ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਹਰ ਦੂਜੇ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਨਜਿੱਠਣਾ ਹੈ। ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅੰਤਿਮ ਕਾਲ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ।

44. ਹਰੀਸ਼ ਉੱਪਲ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ [ਹਰੀਸ਼ ਉੱਪਲ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, (2003) 2 ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ 45] ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਹੜਤਾਲ 'ਤੇ ਜਾਣ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਬਾਈਕਾਟ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਅਦਾਲਤਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਜਾਂ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਾਲਾਂ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਹੜਤਾਲ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣਾ ਗੈਰ-ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਹੈ। ਉਕਤ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਏ ਨੂੰ 15 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਬੀਤ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਉਪਾਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਨਿਯਮ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ੇ ਲਈ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਲਈ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ [ਮਹੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਰਾਣਾ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਸਟੇਟ, (2016) 8 ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ 335 : (2016) 4 ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ (ਸੀ.ਆਈ.ਵੀ) 1: (2016) 3 ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ (ਸੀ.ਆਰ.ਆਈ) 476 : (2016) 2 ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ (ਐੱਲ

45. ਮਹੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਰਾਣਾ ਵਿੱਚ [ਮਹੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਰਾਣਾ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ, (2016) 8 ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ 335 : (2016) 4 ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ (ਸੀ.ਆਈ.ਵੀ) 1 : (2016) 3 ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ (ਸੀ.ਆਰ.ਆਈ) 476 : (2016) 2 ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ (ਐੱਲ. ਅਤੇ ਐਸ) 390], ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਲਈ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲਾਂ ਕੋਲ ਨਿਯਤ ਹੋਵੇ [ਮਹੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਰਾਣਾ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ., (2016) 8 ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ 335, ਪੈਰਾਸ 20, 30 ਤੋਂ 35]। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੀ ਘੋਖ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ [ਮਹੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਰਾਣਾ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਸਟੇਟ, (2016) 8 ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ 335, ਪੈਰਾ 58]।

46. ਲਾਅ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ, ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਬੰਧਤ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ। ਲਾਅ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਆਪਣੀ 266ਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਹਾਰ ਦਾ

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਦੇਹਰਾਦੂਨ ਟੀ.ਐਚ.ਆਰ. ਇਸ ਦਾ ਸਕੱਤਰ ਬਨਾਮ ਈਸ਼ਵਰ ਸ਼ਾਂਡਿਲਿਆਐੱਮ. ਆਰ ਸ਼ਾਹ, ਜੇ.]

ਵਕੀਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨੇ ਹੜਤਾਲਾਂ ਦੇ ਸੱਦੇ ਕਾਰਨ ਕੰਮਕਾਜੀ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ। ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

“7.2. ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਰਾਜ ਵਿੱਚ, ਸਾਲ 2012-2016 ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਭੇਜੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਹਰਾਦੂਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ, ਵਕੀਲ 2012-2016 (ਔਸਤਨ, ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ 91 ਦਿਨ) ਦੌਰਾਨ 455 ਦਿਨ ਹੜਤਾਲ 'ਤੇ ਰਹੇ। ਹਰਿਦੁਆਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਹੜਤਾਲ ਕਾਰਨ 515 ਦਿਨ (ਸਾਲ ਦੇ 103 ਦਿਨ) ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਗਏ।

7.3 ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੋਧਪੁਰ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 2012-2016 ਦੌਰਾਨ 142 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਹੜਤਾਲ ਦੇਖੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਜੈਪੁਰ ਬੈਂਚ ਲਈ ਇਹ ਅੰਕੜਾ 30 ਸੀ। ਅਜਮੇਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਲ 2014 ਵਿੱਚ ਹੀ 118 ਦਿਨ ਹੜਤਾਲ ਰਹੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਝਾਲਾਵਾੜ ਵਿੱਚ 2012 ਵਿੱਚ ਹੜਤਾਲ ਕਾਰਨ 146 ਦਿਨ ਚੱਲੇ।

7.4 ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਭ ਤੋਂ ਭੈੜਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਲ 2011-2016 ਦੀਆਂ ਹੜਤਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਨ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲ ਵਿੱਚ 265 ਦਿਨ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਹੜਤਾਲ ਦਾ ਸਮਾਂ ਮੁਜ਼ੱਫਰਨਗਰ (791 ਦਿਨ), ਫੈਜ਼ਾਬਾਦ (689 ਦਿਨ), ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ (594 ਦਿਨ), ਵਾਰਾਣਸੀ (547 ਦਿਨ), ਚੰਦੌਲੀ (529 ਦਿਨ), ਅੰਬੇਡਕਰ ਨਗਰ (511 ਦਿਨ) ਰਿਹਾ ਹੈ।), ਸਹਾਰਨਪੁਰ (506 ਦਿਨ) ਅਤੇ ਜੌਨਪੁਰ (510 ਦਿਨ)। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਅੱਠ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੜਤਾਲ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਔਸਤ ਗਿਣਤੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ 115 ਦਿਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਔਸਤਨ 150 ਦਿਨ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

7.5 ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਵਿੱਚ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਹਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਈ ਸਾਲ ਵਿੱਚ 220 ਕੰਮਕਾਜੀ ਦਿਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। 2011-2016 ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਕਾਂਚੀਪੁਰਮ ਵਰਗੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ, 687 ਦਿਨ (137.4 ਦਿਨ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ); ਕੰਨਿਆਕੁਮਾਰੀ, 585 ਦਿਨ (117 ਦਿਨ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ); ਮਦੁਰਾਈ, 577 ਦਿਨ (115.4 ਦਿਨ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ); ਕੁਡਲੋਰ, 461 ਦਿਨ (92.2 ਦਿਨ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ); ਅਤੇ ਸਿਵਾਗੰਗਈ, 408 ਦਿਨ (81.6 ਦਿਨ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ), ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬੁਲਾਈ ਗਈ ਹੜਤਾਲ ਨਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਸਨ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ [2020] 7 ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ.

7.6 ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਦੀਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਵਾਬਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਤਸਵੀਰ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ।

7.7 ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਹੜਤਾਲ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਰਹੇਜ਼ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕਿਸੇ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਸੀ। ਇਹ ਕੋਈ ਨੇਸ਼ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਲੱਭ ਸਕਿਆ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੜਤਾਲ ਜਾਂ ਕੰਮ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕੀਤਾ। ਹੜਤਾਲ ਦੇ ਸੱਦੇ ਜਾਂ ਕੰਮ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਥਾਨਕ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੱਕ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਹਨ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੁਝ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਬੰਬ ਧਮਾਕਾ, ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧਾਂ, ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀ ਦੇ ਵਿਵਾਦ, ਵਕੀਲ 'ਤੇ ਹਮਲਾ/ਹੱਤਿਆ, ਨੇਪਾਲ ਵਿੱਚ ਭੂਚਾਲ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਸੋਗ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ, ਵਕੀਲਾਂ ਨਾਲ ਇਕਜੁੱਟਤਾ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ। ਹੋਰ ਸਟੇਟ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ, ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅੰਦੋਲਨਾਂ ਨੂੰ ਨੈਤਿਕ ਸਮਰਥਨ, ਭਾਰੀ ਮੀਂਹ, ਜਾਂ ਕੁਝ ਧਾਰਮਿਕ ਮੌਕਿਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ਰਾਧ, ਅਗਰਸੇਨ ਜਯੰਤੀ, ਆਦਿ ਜਾਂ ਕਵੀ ਸੰਮੇਲਨ ਲਈ ਵੀ।

7.8 ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮਜਬੂਰੀਵੱਸ ਹਾਲਾਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਤੋਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਹੜਤਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਹੀਂ ਲਈ ਜਾਂਦੀ, ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਹੜਤਾਲ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤੀ ਕੰਮ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

47. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਲਾਅ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਹਰੀਸ਼ ਉੱਪਲ ਕੇਸ [ਹਰੀਸ਼ ਉੱਪਲ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ, (2003) 2 ਐਸਸੀਸੀ 45] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਬਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦੁਰਲੱਭ ਤੋਂ ਦੁਰਲੱਭ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕੋਈ ਹੜਤਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਸਥਿਤੀਆਂ ਜੋ ਇੱਕ ਦਿਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ। ਬਾਰ ਕੌਂਸਲਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਣਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਲਾਅ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹੜਤਾਲਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਹਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਰੁਕਾਵਟ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ: (ਰਿਪੋਰਟ ਨੰ: 266)

“8.3. ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਹੜਤਾਲਾਂ ਬੇਰੋਕ ਜਾਰੀ ਹਨ। ਨਿਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਰੁਕਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਹੜਤਾਲ ਨੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਅਕਸ ਨੀਵਾਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਤੇਜ਼ ਨਿਆਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਹੁਸੈਨਾਰਾ ਖਾਤੂਨ (1) ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਦੇਹਰਾਦੂਨ ਟੀ.ਐਚ.ਆਰ. ਇਸ ਦਾ ਸਕੱਤਰ ਬਨਾਮ ਈਸ਼ਵਰ ਸ਼ਾਂਡਿਲਿਆਐੱਮ. ਆਰ ਸ਼ਾਹ, ਜੇ.]

[ਹੁਸੈਨਾਰਾ ਖਾਤੂਨ (1) ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ, (1980) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 81 : 1980 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ (ਸੀ.ਆਰ.ਆਈ) 23] ; ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਨਿਆਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਹੜਤਾਲ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੈ।

8.4 ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੁਸੈਨ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ [ਹੁਸੈਨ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, (2017) 5 ਐਸਸੀਸੀ 702 : (2017) 2 ਐਸਸੀਸੀ (ਸੀਆਰਆਈ) 638] ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਨੂੰ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ:

'27. ਇਕ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂ ਜਿਸ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹੜਤਾਲਾਂ/ਕੰਮ ਬੰਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸ਼ੋਕ ਸੰਦਰਭਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤੀ ਕੰਮ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਕੇ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟ। ਹਰੀਸ਼ ਉੱਪਲ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ [ਹਰੀਸ਼ ਉੱਪਲ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, (2003) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 45] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ ਜਾਂ ਹੜਤਾਲਾਂ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉੱਚਿਤ ਸਮਾਂ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਭਾਈਚਾਰਾ ਸਮਾਜ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਹੈ। ਸ਼ੋਕ ਸੰਦਰਭ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਦੇ/ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਕਸਰ ਨਹੀਂ। ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਉਸ ਦਿਨ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਜਿਸ ਦਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਟਾਲਣਯੋਗ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੰਸਥਾ ਲਈ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। . ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਵੱਲ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀਆਂ-ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ/ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ/ਬਾਰ ਕੌਂਸਲਾਂ/ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਖਤਰੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਤਰੀਕੇ ਅਤੇ ਸਾਧਨ ਲੱਭੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਖਤ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

8.5 ਰੈਮਨ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸੁਭਾਸ਼ ਕਪੂਰ ਵਿੱਚ [ਰੈਮਨ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸੁਭਾਸ਼ ਕਪੂਰ, (2001) 1 ਐਸਸੀਸੀ 118 : 2001 ਐਸਸੀਸੀ (ਸੀਆਰਆਈ) 3: 2001 ਐਸਸੀਸੀ (ਐਲ)

ਨਿਰਪੱਖ ਖੇਡ ਦਾ ਕੋਈ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ। ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੜਤਾਲ ਜਾਂ ਬਾਈਕਾਟ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਮੁਵੱਕਿਲ ਦੁਆਰਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਝੱਲਣ ਲਈ ਵੀ ਤਿਆਰ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸੰਖੇਪ ਉਸ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਇਸ ਭਰੋਸੇ ਨਾਲ ਸੌਂਪਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦਾ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਹੇਗਾ। ਵਕੀਲ।"

48. ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ ਦੇ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਲਾਅ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਐਕਟ ਦੇ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਵਿਧੀ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ: (ਰਿਪੋਰਟ ਨੰਬਰ 266)

"17.1. ਵਕੀਲਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਹੋਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਪਸਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਐਕਟ ਦੇ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਵਿਧੀ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਲੋੜ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਦਾ. ਬਾਰ ਕੌਂਸਲਾਂ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਵੀ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।"

49. ਕਿਉਂਕਿ ਹੜਤਾਲਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਨਿਰਾਦਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਅਤੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਜੋ ਹੜਤਾਲਾਂ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਅਪਮਾਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਹੜਤਾਲ 'ਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਦਾ ਹਰ ਮਤਾ ਅਪਮਾਨ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਸਬੰਧਤ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਵਿਧੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

50. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਸੀਂ ਧਾਰਾ 14 ਅਤੇ 21 ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੂੰ ਹੜਤਾਲਾਂ ਬਾਰੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਤਿਮਾਹੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ। / ਕੰਮ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਨਾ, ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਾਰਵਾਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਮਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਪਮਾਨ ਜਾਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ, ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਮੰਨ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ/ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਦੇਹਰਾਦੂਨ ਟੀ.ਐਚ.ਆਰ. ਇਸ ਦਾ ਸਕੱਤਰ ਬਨਾਮ ਈਸ਼ਵਰ ਸ਼ਾਂਡਿਲਿਆਐੱਮ. ਆਰ ਸ਼ਾਹ, ਜੇ.]

ਹੜਤਾਲ ਜਾਂ ਕੰਮ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੇਂ ਲਈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਕਿਸੇ ਉਚਿਤ ਕਾਰਜ/ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਪਮਾਨ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਲੈਂਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਹਟਾਏ ਜਾਣ ਲਈ ਵੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਬੰਧਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਉਚਿਤ ਵਚਨਬੱਧਤਾ 'ਤੇ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਤੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਤਿਮਾਹੀ ਦੇ ਅੰਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਰੋਤ ਤੋਂ ਰਿਪੋਰਟ/ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਂਦਾ, ਜੇਕਰ ਸਥਿਤੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

6.6 ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਹੜਤਾਲਾਂ 'ਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਵਰਜਿਆ, ਹੜਤਾਲਾਂ ਬੇਰੋਕ ਜਾਰੀ ਰਹੀਆਂ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੂਰੇ ਦੇਹਰਾਦੂਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ, ਹਰਿਦੁਆਰ ਅਤੇ ਉੱਤਰਾਂਚਲ ਰਾਜ ਦੇ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਕਈ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਕੀਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੜਤਾਲਾਂ ਕਾਰਨ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੁਕਸਾਨ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਅੰਕੜਿਆਂ ਤੋਂ, ਚੀਜ਼ਾਂ ਬਹੁਤ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਹਨ। ਹਰ ਮਹੀਨੇ 3-4 ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ, ਵਕੀਲ ਹੜਤਾਲ 'ਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਬਹਾਨੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹੀਂ ਦਿਨੀਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਵਡੇਰੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜਲਦੀ ਨਿਆਂ ਦਾ ਅੰਤਮ ਟੀਚਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਅਤੇ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦੇ ਛੇਤੀ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਮਿਲਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਜੋ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਸੰਸਥਾ ਬਕਾਏ ਅਤੇ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੰਸਥਾ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਦਿਨ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਹੜਤਾਲ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

6.7 ਹੁਣ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਹੜਤਾਲ / ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕਰਨਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1)(ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਬੇਲੋੜ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਢੰਗ ਹੈ। ਵਕੀਲਾਂ ਦੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ, ਬੇਲੋੜ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ

ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਆਂ ਡਿਲੀਵਰੀ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1)(ਏ) ਤਹਿਤ ਬੇਲਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ ਹੜਤਾਲ/ਬਾਈਕਾਟ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੜਤਾਲ/ਬਾਈਕਾਟ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ, ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਅਤੇ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਤੇਜ਼ ਨਿਆਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਥੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਲਈ, ਦੇਹਰਾਦੂਨ ਦੇ ਪੂਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ, ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਰਾਜ ਦੇ ਹਰਿਦੁਆਰ ਅਤੇ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਕਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਰ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕਰਨਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਬੇਤੁਕੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਬਿਲਕੁਲ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਸਿੱਟੇ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ, ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਐਸਐਲਪੀ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਸਮੇਤ ਨਤੀਜੇ ਭੁਗਤਣੇ ਪੈਣਗੇ। ਐਕਟ.

7. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਾਬਕਾ ਕੈਪਟਨ ਹਰੀਸ਼ ਉੱਪਲ (ਸੁਪਰਾ), ਕਾਮਨ ਕਾਜ਼, ਏ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੇਸਾਇਟੀ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਕਾਂਤ ਨਾਮਰਾਕਰ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀਆਂ ਚੇਤਾਵਨੀਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਫਿਰ, ਅਜੇ ਵੀ, ਕੁਝ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਵਕੀਲ ਹੜਤਾਲਾਂ 'ਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ/ਹੜਤਾਲਾਂ 'ਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਸਖ਼ਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵਕੀਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹੜਤਾਲਾਂ 'ਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਰਵੱਈਏ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਸੁਨੇਹਾ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਮਿਤੀ 29.09.2002 ਦੇ ਮਤੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਠੋਸ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੇ ਗਏ। ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲਾਂ ਲਈ ਹੁਣ ਇੱਕ ਦਿਨ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਠੋਸ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦਾ ਹੈ। ਬਾਰ ਕੌਂਸਲਾਂ ਦਾ ਇਹ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰਾਨਾ ਵਿਹਾਰ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਚ ਦੇਖਿਆ ਹੈ

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਦੇਹਰਾਦੂਨ ਟੀ.ਐਚ.ਆਰ. ਇਸ ਦਾ ਸਕੱਤਰ ਬਨਾਮ ਈਸ਼ਵਰ ਸ਼ਾਂਡਿਲਿਆਐੱਮ. ਆਰ
ਸ਼ਾਹ, ਜੇ.]

ਸਾਬਕਾ ਕੈਪਟਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹਰੀਸ਼ ਉੱਪਲ (ਸੁਪਰਾ), ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਨੂੰ ਐਡਵੋਕੇਟਾਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਆਚਰਣ ਅਤੇ ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਬਾਰ ਕਾਉਂਸਿਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਕੀਲ ਗੈਰ-ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਅਤੇ ਅਣਉਚਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਹਾਰ ਨਾ ਕਰਨ। ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 48 ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਨੂੰ ਸਟੇਟ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਸਾਰੇ ਵਕੀਲ ਜੋ ਅਜਿਹੀਆਂ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ, ਬਾਰ ਕੌਂਸਲਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਆਪਣੇ ਆਚਰਣ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਜੇ ਵੀ ਵਕੀਲ/ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਹੜਤਾਲਾਂ 'ਤੇ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੇਟਿਸ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਸਟੇਟ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਲਈ ਨੇਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹੜਤਾਲਾਂ/ਕੰਮ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਅਗਲੇਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਠੋਸ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਲਈ। ਨੇਟਿਸਾਂ ਨੂੰ ਅੱਜ ਤੋਂ ਛੇ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਜਿਸਟਰੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਜ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਨੇਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰੇ।

ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ

ਐਸਐਲਪੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।